

De haven van Oostende, energie haven

Evy Copejans

Vlaams Instituut voor de Zee

De haven van Oostende is een kleine maritieme haven, gelegen in één van de grootste en belangrijkste havengebieden ter wereld, de zogenaamde range Le Havre – Hamburg. De haven is omwille van zijn **geografische begrenzing** de kleinste Vlaamse zeehaven en speelt slechts een beperkte rol in het Vlaamse havensysteem. Toch heeft de haven van Oostende een interessante geschiedenis en een eigen identiteit, die mee evolueert met de huidige marktsituatie, wat van de Oostendse haven een interessant excursiegebied maakt.

Industrie en overslag zijn er minder sterk vertegenwoordigd dan in andere havens. Er is momenteel weinig goederentrafiek, de haven van Oostende heeft geen roro (roll-on/roll-off van vrachtwagens) noch containeroverslag (sinds 2008) meer. Een lange tijd was Oostende de belangrijkste passagiershaven in Vlaanderen, maar ook deze functie is nagenoeg verdwenen. Jaarlijks meren nog enkele cruiseschepen in de haven aan. Wat betreft het historische belang als vissershaven, heeft de haven ingeboet. De oude vismijngebouwen worden momenteel gesloopt om een moderne infrastructuur te creëren die nieuw leven in de visserij dient te blazen. Vandaag profileert de haven zich vooral als energiehaven, gericht op de bouw en het onderhoud van windmolenparken in de Noordzee. Een ander deel van de haven wordt omgevormd tot woonzone voor gegoede tweedeverblijvers, een omstreden plan om de Oosteroever het gezicht te maken van de nieuwe gebiedsontwikkeling.

Figuur 1 Het bouwproject aan de Oosteroever verandert het havengebied aan het Vuurtorendok en de Hendrik Baelskaai in een trendy woonzone 'new waterfront city'. De eerste fase ging van start met de bouw van een spraakmakende woontoren, uiterst rechts van het wooncomplex. (©Versluys)

Figuur 2 Grondplan van de haven van Oostende

Het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen** (RSV) benoemt de haven van Oostende als ‘poort’. De zeehavens in Vlaanderen vervullen een belangrijke poortfunctie, zowel voor de Vlaamse economie als voor het aansluitende Belgische en Europese hinterland. De haven van Oostende ligt echter ingesloten in het stedelijk gebied van Oostende en is ook omgeven door ecologisch, agrarisch en landschappelijk waardevolle polders. Het kleine havengebied is niet overal even geschikt voor de verschillende havenactiviteiten (industriële, distributie-, opslag-, overslag- en logistieke activiteiten). Door deze sterke ruimtelijke verwevenheid tussen wonen, toerisme en recreatie, natuur, landschap is de ruimtelijke ontwikkeling voor de haven beperkt. Een andere begrenzing ligt in de maritieme toegankelijkheid. De Binnenhaven en Kanaalzone zijn beperkt maritiem ontsloten. Ook al heeft de haven onmiddellijk toegang tot

de open zee, de stroming is er vrij sterk en de havengeul is niet erg breed en diep. Om deze handicap weg te werken en grotere schepen te kunnen ontvangen werden ondertussen de havendam en vaargeul aangepast. Dit zou de aantrekkelijkheid van de haven moeten vergroten.

De Oostendse haven nam de strategische beslissing om zich te richten op de **hernieuwbare energiesector**. Windenergie op zee is in opmars in West-Europa. De recente ontwikkelingen in de markt van de hernieuwbare energie maken het mogelijk om op een rendabele manier stroom uit zeewind te halen. Landen als Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk halen reeds een aanzienlijk deel van hun energie offshore. Op de Belgische Noordzee werd in het marien ruimtelijk plan een zone afgebakend voor windmolens. Binnen deze

zone zijn acht domeinconcessies toegekend en werden drie windturbineparken (C-Power, Belwind en Northwind) gerealiseerd. De 182 windmolens op de Noordzee leveren vandaag elektriciteit voor gemiddeld 600.000 gezinnen. Alle acht parken zouden 10% van de totale elektriciteitsbehoefte van ons land kunnen dekken en 50% van de te behalen Europese hernieuwbare energieproductienormen. De Oostendse haven investeerde om tijdelijk ruimte en faciliteiten beschikbaar te stellen voor de bouw van het windpark van C-Power. Ook de bouw en het onderhoud van één van de volgende windmolenparken zou kunnen zorgen voor extra tewerkstelling in de Oostendse haven. Met de jaren kan de zware infrastructuur van de energiterminal een belangrijke troef voor de haven worden.

Figuur 3 De drie offshore windmolenparken hebben een totaal geïnstalleerd vermogen van 712 MW. Tegen 2020 zouden ze samen met de andere vijf geplande parken 2,200 MW aan groene stroom kunnen produceren.

